

ფასი გაზეთისა წლიურად—2 მ. 50 კ. ნახევარი წლით—1 მ. და 25 კაპ. 1 თვით 25 კაპ.

თითო ნომერი 5 კაპ.

გაზეთის ფასი: პირველი გვერდი პეტრის სტრიქონი 15 კ. უკანასკნელ გვერდზე—10 კაპ. ტექსტის ფაფა—20 კაპ. სამელო. ვიარა ბანკადების გრძელ დაბეჭდვა—3 მ.

თ ვ ჯ რ

ს ა ჯ ო ლ ი ტ ი კ ო დ ა ს ა ლ ი ტ მ რ ა ტ უ რ ო გ ა ზ ე მ თ ი გ ა მ ო დ ი ს ო რ ზ ა ზ ა თ ო გ ი თ

1 ივლისიდან წლის დამლევაზე გაზ.

წელიწადი
მესამე.

„თეგნი“

წელიწადი
მესამე

ლირს 1 მან. 25 კაპ.

აღრესის გამოცემა თბილისის გარეშე—40 კაპ.

ვინც გაზეთის წლიურ ფასს—2 მან. 50 კაპ. ერთბაშად წარმოადგენს, მიიღებს ორ პრემიას: 1) ს. აბაშელის ლექსთა კრებულს „მზის სიცილს“ და 2) კ. მაყაშელის ლექსთა კრებულს

რედაქცია და კონტორა ღიაა ყოველდღე დილის 10 საათიდან 1 საათამდე—Ольгинская, 4, დ. Диасамидзе.

ქართული თეატრი

აქტიურობა № 795.

წარმოდგენა № 6—2

ხუთშაბათს 3 ოქტომბერს 1913 წ.

ქართულ დრამატულ საზოგადოების დასის მიერ

ნ. ჩხეიძის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება:

პირველი ქართული სცენაზე.

ლ ა ბ ი რ ი ნ ტ ი

3 ენა 4 მოქმ. ს. პოლიკაიშვილის თარგმ. ა. იმედაშვილისა.

პიესა დაჯილდოვებულია ა. ი. ოსტროვსკის სახელობის ჯილდოთი მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ნიკიტი, შოთაძე, ჩხეიძე, ბ. ნიკიტი, ზარდალიშვილი, სარაული, ურუშაძე, შანშიაშვილი, ციციშვილი.

დასაწყისი სწორედ საღამოს 8 საათზე

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

რეჟისორი ვ. შალიკაშვილი.

ანონსი: მზადდება წარმოსადგენად: კულტურული მკვლელობა, მორცხე, უნიადგონი და სხვა.

აღმნიშვნელობა ქართ. დრამატ. საზოგადოებისა

ახალი კლუბი

საზაფხულო სადგომი

პარაკეც 4 ოქტომბერს 1913 წ.

ს ა ზ ა ნ დ ა რ ი

ჩვეულებრივ

სინემატოგრაფიული სურათები

მუსიკალურ ზეგნებს დაუკრავს ორგანო.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე.

საოჯახო სხვა და სხვა ნივთები და სანადგობო საგნები. აგრეთვე სამზარეულოსა და სუფრისათვის. სხვა და სხვა საგნები ქალებისა და შავი ფერის ჰიგიენისათვის და ავადმყოფთა მოვლისათვის. გიგანტური მოწყობილობა. პარფუმერიის ახალი ახალი საგნები.

ახალი კლუბი

საზაფხულო სადგომი

ორშაბათს, 30 სექტემბერს და ხუთშაბათს, 2 ოქტომბერს

სინემატოგრაფიული საუბარებით

აქტიურობა სინტერესო სურათებს. ახალი კლუბის სინემატოგრაფიული ორგანო დაუკრავს სხვადასხვა მუსიკალურ ზეგნებს.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე

დანთხულისა ნამდვილი იაფი პატრონა

დიდ-ძალა საქონლის შეგროვების გზით (ფაქტური უფრო იაფია, ვიდრე საზოგადო.

იაფობის დროს) იყიდება ყველა სავაჭრო, რომელიც დარჩა წარსულ სეზონებიდან.

ქალაქი იაფად: ნარჩენი და კუპონები სხვა და სხვა საქონლისა.

სავაჭრო სახლის „მ. ბრიგოლინსკი“ და კომპ. მოდის და მანუშაბურის მაღაზიაში. მხეილის პრ. და კირის ქ. კუთხე, სახლი მადრიას, ტელ. № 9-14.

გ ა უ რ თ ხ ი ლ ი ბ ა

არა-კეთილსინდისიერ კონკურენციას მოსდევს წერილ მწარმოებლის მხრით ყალბი შედგენისა საზოგადოებრივი გაგრილებული ეტიკეტებისა და საზოგადოების საყვარელ სავაჭროებისა. ისევე მუდამ, არა-ერთხელ დაპირებანი ჩვენი ფაბრიკის პაპროსებს, განსაკუთრებით ისეთ გვრცელბეჭდვებს, როგორც არიან:

„СИМПАТИЯ“ და „ДРУЖБА“

რადგანაც არ ისპობა ყალბი შედგენა ჩვენი ეტიკეტებისა, რასაც ჩვენი მუდმივი მუშტრები შეცდომაში შეჰყავს, ამიტომ გასთხოვთ ბბ თამაქოს მწვევლთა ყიდვის დროს მიჰქონთ ყურადღება დამტკიცებულ ფაბრიკის მარკას და გვარს

Н. И. ВОЗАРДЖΙΑНЦЪ

რაც შეეხება ყალბ ეტიკეტების შემდგენელთ, ესენი დაისჯებიან კანონით.

25—1

წ ი გ ნ ი ს მ ა ლ ა ზ ი ა

„ცოდნა“

ს ო ს ი კ ო მ ა რ ა ზ ი ა ლ ა ზ ი ა ს.

დამზადებულია სკოლებში სახმარებელი დიდაქტიკური სახელმძღვანელო წიგნები ქართულს, რუსულს და ევროპულს ენაზე.

აქვე: ჩვენი მწერლების თხზულებანი და ყოველგვარი ქართული წიგნები. აგრეთვე: ჩვენი მწერალთა, გამომცემელთა და მასხიობთა დიდი სურათები თითო ათი შაური: ნარდათ ჩვიდგვლებს ფას დაკლებით.

მისამართი: თბილისი, წიგნის მაღაზია „ცოდნა“ სოსიკო მერკვილაძეს.

ქართულ სოფელს პირველი დღესასწაული.

4 ენკისთვე 1913 წ. — მრავალ მნიშვნელოვანი და ყოველდღიური საყურადღებო თარიღია ჩვენი მუშაობის ისტორიაში. ამ დღემდე უნდა, თითქმის მიუკუთხულებლად სოფელში ანთო ლამპარი, რომლის ჩაუქობებლად ნათელია ჩვენს მაღალ მოაღწივად.

30 წელიწადი—არც ისე პატარა ხანია სასწავლებლისათვის, ისიც სოფელში. ამ ხნის განმავლობაში ბევრი ასეთი განმანათლებელი დაწესებულება გაიჭრა. მაგრამ, ჩვენა საბუნდოვანად, დღემდე დღემდე მოდერნიზაციული სხვა ვარსკვლავზე ყოფილა დაბადებული.

მართლაც წინამძღვარიანთ-კარის სკოლას წილად ხვდა სხვა ბედი.

ამ ეპოქა მთელი შეგნებული საქართველოს ყურადღება მიქცეულია იმ კუთხეზე, სადაც ამ მხათობს თავის მაცოცხლებელი სიხვედრე მოუფენია.

ყველას პირზე აყრია წინამძღვარიანთ-კარის სკოლის და მისი დამაარსებლის სახელი.

შეიღება თამადა ითქვას, რომ საქართველოს მიწა-წყალზე არ არსებობს არც ერთი სხვა სასწავლებელი, რომელიც ისე უყვარდეს მოსწავდებს, როგორც წინამძღვარიანთ-კარის სკოლის მოსწავლეთ უყვართ თავიანთი დაწესებულება. სწავლის დროს დამსწრეობა აქვთ სწავლის განმავლობაში თავიანთ მადლიან საქმეს შესანიშნავი მოხუცი, ნაზღვრი წინამძღვარი და მისი პატრო-

ნანი თანამშრომელი. ამით შექმნეს სწორედ ის ტაძარი, რომელიც დღეს გვხვდება ჩვენ თავის შარავანდედით და სიწმინდით. გაიხსენეთ სახელები იმ ყმაწვილ კაცებისა, იმ მუშა-მეურნეებისა, რომელნიც წამოგვიხარდა ამ წმინდა კუთხეზე და მაშინ ნათლად წარმოიდგენთ იმ დიდ ღვაწლს, რომელიც მოუძღვის სამშობლო კეცეის წინაშე ჩვენს სამაჟო მოხუცს!

მაშ! ვაჟა იმ ადამიანს, რომელმაც დასტურება თავის არსებაში მემამულის ინსტიტუტს და ღირსეულად მოიხადა თავისი ვალი მისი გამოამზადდელ და მისი გამოამზადდელ მიწა-მომქმედ გლეხკაცობის წინაშე!

ვაჟა მას, ვინც თავისთავს არ ზოგავს არც ახლა, ამ დროს მოხუცებულობაში, შრომობს და თავის შრომის ნაყოფს აწვდის თავის პირში შვილს—საყვარელ სამეურნეო სკოლას.

ვაჟა მას, ვინც შეუტყო თავის სამშობლო კუთხის ნიადაგს—მოყვასის გამაბუნდოვებელი საიდუმლოება და ამიტომ ყველა იგი მს წარსამაბებლად და საიდუმლოდ.

წინამძღვარიანთ-კარის სკოლა.

ეს სამეურნეო სკოლა დაარსა თავის საგარეულო მამულში ბ. ილია ივანეს-ძე წინამძღვარიანთ 4 ენკისთვეს 1883 წელს.

სკოლის აქვს ორი სპეციალური კლასი და ოთხი მოსამზადებელი განყოფილება.

ეს დაწესებულება ექვემდებარება კავკასიის ოლქის მზრუნველს. სკოლის სასწავლო გეგმა დამტკიცებულია განსვენებულ მზრუნველის კ. იანოსკის მიერ. რუსული ენის შესწავლას იწყებენ პირველი წლის მეორე ნახევარში.

დამაარსებელი სკოლის ითვლება სკოლის საპატიო მზრუნველად და პასუხისმგებლად. სკოლაში 6 მასწავლებლის ადგილია. ბიუჯეტი სკოლის სულ 8,000 მანეთს უდრის. ამაში თავად-ინჟანერობას უდევს დიდი წილი. იგი აძლევს სკოლას ყოველ წელს 5,000 მან. 1901 წლამდის კი ამ ფულს აძლევდა საადგილ-მამულო ბანკი. სულ ბანკისაგან და თავად-ინჟანერობისაგან 1890 წლიდან სკოლას მიღებული აქვს 115 ათასი მანეთი.

ბ. ილია წინამძღვარიანთისაგან შეწირულ 50 დესეტინაზე გამართულია ფერმა, საფუტრე, ბოსტანი, გაშენებულია ეზონები, ბაღი, საჩქოლე, ბოსტანი, დათესილია საქონლის საყვები მცენარეულობა და მოწყობილია მეაბრეშუმეობა.

სკოლას აქვს: 1) თლილი ქვისაგან აშენებული ეკლესია, 2) დღინის სარდაფი 4,000 ვედროს სარტყი; 3) საწინაგები, 4) ორი სახლი კლასებისა და მუშეუბისათვის, 5) სახლი მასწავლებელთათვის, 6) სახლი პანსიონატისათვის; აქ ერთ ოთახში გამართულია სტენა; სათეატრო დარბაზში 30 ადგილია მაყურებელთათვის; 7) საზოგადო, 8) სახელოსნოები და 9) აუზი, 35,000 ვედრო წყლის სარტყი.

ამ ქადა სკოლაში 153 მოწაფეა. ამათში ქართველი 148, სომეხი—5; თავად აზნაური—26; სასულიერო წოდების—7; გლეხი—120. მოწაფეებს ჰაზვანიან საქართველოს ყველა კუთხეები, უმთავრესად კი ლეშეთის მხარე.

ამ სკოლამ გამოუზარდა ქართველ ხალხს ბევრი სასარგებლო მუშაკი და მეურნეობის მკოდნე პირი, რომელთა შორის დავასახელებთ ცნობილ აგრაროს, ამავე სკოლის კოფილ გაბეცს: სეიმონ სუნდაძეს, თევდორე მცერელიშვილს, რომელიც საუფლისწულო ვენახების მთავარ გამგედ ითვლება ნაფარეულში (კახეთში) ახალი წელამდის, მეფუტკრეობის წიგნის ცნობილ შემდგენელს და ფაქტურ ხელმძღვანელს ქუთაისის

„სასოფლო-გაზეთისა“, ნესტორ კალანდოშეს — უშაქის მათრახის ნიჭიერ რედაქტორს.

ამავე სკოლაში სწავლა მიიღო მხ. ადამაშვილი, რომელმაც ჩვენი მკითხველი საზოგადოების ყურადღება მიიპყრო, როგორც საინტერესო მოთხრობების დამწერმა.

წინამძღვარიანთ—კარის სკოლაში სწავლა დამთავრა ფშველმა იოსებ მინდოლურმა, რომელმაც ახლახან დაარსა „ფშველ ყველსმკეთებელთა საზოგადოება“.

მაგრამ რომელი ერთი ჩამოვთვალოთ. სკოლამ შექმნა მრავალი მუშა-მეურნე, რომელთაც უკვე დამასხურეს ჩვენი ხალხის ყურადღება და რომელნიც ეწვევიან შეძლების და გვარად რაციონალურ მეურნეობას.

დ.

სინათლის სხივი.

მე ბედნიერება მქონდა სიყრმიდანვე ახლო ვყოფილიყავ დრამა პატივცემულ ილია წინამძღვარიანთისა, რომლის დღესასწაული განვტყობად დაკავშირებულია იმ სამეურნეო სკოლის დღესასწაულთან, რომელიც მის მიერ დაარსებულია იმის საგვარეულო სოფელ წინამძღვარიანთ-კარში.

ამ დღესასწაულს დიდის თანაგრძნობით ეგებებიან როგორც ინტელიგენცია, ისე სოფლებსა და ქალაქებში მცხოვრებთა ფართო დემოკრატიული წრეები.

არაინ პირები, რომელთა უმადესი სულიერი, ზნეობრივი და კეთილშობილური თვისებანი უღვივებენ ყველას გულში ადამიანობის უცუქეს მხარეებას. ეს თვისებანი იწვევენ თანაგრძნობას იმისთანა ადამიანში, რომლის გულშიც ადრე მრავალ წელთა განმავლობაში არც კი უშვებია კეთილისა და სიმართლისაგან, საერთო მშობისა და სიყვარულისაგან მოწყოდვლად სიმა.

ამისთანა იშვიათ და განსაკუთრებულ პირობა გვხვს, რომელიც შორის როგორც ღაც დღესად იტან ცხოვრების სიღუპიერს, ეკუთვნის ყველასაგან პატივცემული ილია წინამძღვარიანთისა, რომელიც შედგენს სიამაყეს არა მარტო ქართველი ხალხისა, არამედ მთელი ჩვენი მხარისა.

მე არ შეგებები ბ. ილია წინამძღვარიანთის ნაყოფიერ მოღვაწეობას, როდესაც მან, როგორც თბილისის მომრიგებელმა მოსამართლემ თავის სიმართლით და მოწყალებით მოიხვეჭა ხალხში სიყვარული და პატივისცემა. არ შეგებები მის მოღვაწეობას, როდესაც იგი ხმისნად იყო არჩეული თბილისის ქალაქის საბჭოში ამ დაწესებულების საუკეთესო დროს.

არ შეგებები მის მოღვაწეობას კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებაში, რომელშიაც ის საპატიო წევრად ითვლებოდა.

არ აღვნიშნავ დაწვრილებით: მის დაუცხრომელ და ენერგიულ მუშაობას 1892 წელს ხოლერობის დროს; ავჯალის ქუჩის აუდიტორიის აგებას მისგან შეტრეპილ თანხით.

არც ვილაპარაკებ მის საყვარელ სა-

[illegible]

„თეზისი“ რედაქციისგან.

ჩვენ გადაწყვიტეთ ვიცისროთ იმა საკანის-მიერ დაწყებული საქმის გაგრძელება და გამოცემა

აკაკის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში,

ამიტომ ვთხოვთ ყველა იმ პირთ, რომელთაც განსვენებულმა დაუფარა საკითხი-ტანჯი წიგნები, ანგარიში გაგვისწორონ და უმკველად წარმოგიდგინონ ტალონები.

ჩვენთვის აუცილებელ საქმეებს შეადგენს დღეს საბუნების კაცების დაარსება; რაგან თვითველი ზემო ხსენებულ თვითმართვლობაში დაბალ მოსამსახურეთა რიცხვი მცირეა, (იქნება ასე 5-10 კაცად) და ამგვარ კაცების ცალკე დაარსება ფერადიარა ნაყოფს ვერ მოგვცემს, ამისათვის საჭიროა დაარსდეს საერთო კავშირი კაცებისათვის.

თუ როგორ და რა გზით განხორციელდეს ეს საქმე, ამაზედ შემდეგ მოვილაპარაკებთ, როდესაც გამოჩენილი იქნება, რომ ამ ჩემ აზრს პრინციპული თანამგზავნი ჰყავს.

უმორჩილესად ვთხოვ ყველა დინტერესებულ პირთ გამოხატონ ადგილობრივ ეურნალ-გაზეთების ფურცლებზე თვითნებ აზრს და შეხედულება აღნიშნულ საკითხის შესახებ. იმედია ამანაგები მზარს დაგვიტყვონ ამ საქმის კეთილად დაგვიგზავნებში.

ერთი მოსამსახურეთაგანი.

P. S. იმედია, ჟანამედროვე ქვეყანა, „სახალისო გაზეთი“, „ზაქაქი“, რედაქცია „ნათესავი“ და „თავის მხრით უძღვნიან“ ამ საკითხს თანამგზავნის წყობილებს.

მ. მ.

აკაკის სიტყვა

15 ენკენისთვის სოფ. მუხიანში წარმოთქმული.

ბატონებო! საზოგადოდ, როცა ვისმეს თანაგრძნობით აჯილდოებენ, სახეში აქვთ მისი წახალისება... გამხრევება და მისთანე ერთად სხევისათვისაც მავალითა მცერება. მიზეზი პატივის მოპოვებისა მრავალ-გვარია: ხარისხი რაიმე, გველნიანობა ცხოვრებაში, სიმდიდრე და სხვანი...

ესეები მე არც ერთი არა მაქვს... აკაკის მერე არა მახლობალი, რაც გამომიხატება ჩემს მხრით მხოლოდ პლატონურ სიყვარულში თქვენდამი და კეთილ სურვილებში და თქვენი ამ უხელო რამეს აფასებთ და სიყვარულით მიხედით უნდა გამოვტყუდ, რომ ყოველგვარ ჯილდოს, გინდ უმაღლესიც იყოს, მე ამ გვარი ჯილდო მიარჩევია, რომელსაც დღეს აქა ვხედავ: გულწრფელი არა საპირდო, გამოჩენადი რიგბული და საერთოდ ეროვნული... ამას ყოლიფერს მხოლოდ სიყვარული უძევს ხარხულად. სიყვარული უფლიერესი ძალაა ჩვენ ცხოვრებაში ყოლიფერზე და მიტოვაც თქვენს უნაგარო სიყვარულს მეც სიყვარულით ვუბასუხებ.—ვინც უყვარს, იმის არ მოატიუტებენ... არას დაუფარავდ და მინდა, რომ გული გაგისწავთ და დაუფარვად მოგახსენოთ ყოლიფერი. თუ რამე წამოდეს თქვენს საყვარელ, წინდაწინვე ვინდობდით, არის მხარე სადაც „ნადეჰისა“ და ნარეკლების მერე არა იხდება. არის მისთანაც, რომელიც ყველივით შემეყვლია და იაგარდი ჰყავს. არის დღეობი, სადაც ბლბლბლბლ სტევენ.—ამგვარ ქვეყანას ეკუთვნის საქარეველი.

ტყუილად კი არ თქმევინებს რუსთველი ფილოსოფი „სამეფო მაქვს პატარა, ზგამ ყოველგვარად შემეყვლია და სიკეთე მიუწოდებელია“. ამისთანა სწოვეს ეს ჩვენი პატარა საქართველოც. თუ კი მისი ბუნებით ზედგავლენა სეთი ძლიერია მცენარეულ და პირატეკულ, რაღა თქმა უნდა, რომ კაცელად დიდი ბეჭედი ექნება დასუბლეთ? ან მართალი იმითად მოიპოვება ხალხი, იმ ისეთის მივლით გრძნობა-გონებით ყოლს დაჯილდოვებული, როგორითაც ხიან ქართველები. მაგრამ ვაი, რომ ეს თუ უმაღლესი გრძნობა-გონება დღეს კულმარობაში გამოიხატება. ამ უკუასკნელ ხანებში, არ გვევლება სხვა იწმე ხალხი, რომ ასე დაკნინებული ყოლს და გადაუქმდართობელი, როგორც ქართველი. ზოგი ამ ჩვენს დაქმადანებაში ჰედავს სასიკეთილოსა მოსამსახურის ნიშნებს და უხარბით! აგასე გული აქვთ გატეხილი... და სი პირაქეთ, ამ დაცხება-უქმდართობაში ვხედავ სასიკეთილო იმედებს, გზამ რომ მაგონდება ერთი ისტორია იმ ამბავი: ერთხელ მეფე სოლომონ I ამანად ბრძოლულობს სანადიროდ. იქაქი კურდღელი განთქმულია თავისი მარჯვითა და სისწრაფით. წინა დღეს

წვიმა იყო და ტალახი დადგა. მეორედღეს გამოადგეს კურდღელი. დადევნენ მუწელები და სახალაო კურდღელი, მეტე გააქცევი გზა რომ აღარა ჰქონდა, დადგა ტალახიან გზას და მოკუტრცლა თავის საშველად!.. მეფე სოლომონმა, რომ დაინახა, მოაშლევინა ნადირობა: ეს კურდღელი რომ ამისთანა ტალახში, ასე მარად გაჩნდეს, რომ მშობლი გზა ჰქონდეს, რა სიამაღეს არ გამოიჩენდა?!.. სწორედ ამ კურდღელს წარმოადგენს დღევანდელი ქართველობა! დღეს ცხოვრებაში ტალახი უდგია ქართველს და; უნებურად ტალახში ჩავარდნილი, სრულის ძალ-ღონით გარბის ტალახიანს გზით, რომ რდესმე შორალ ზე გაივდეს... გადარჩეს... საჭიროა, რომ დარი დაუდგეს და ტალახი გაუშვას!.. ეს შეიძლება მხოლოდ სწავლა-განათლებით... და ამ გზას კიდევც დაადგა დღეს გამოადგებული ქართველობა: მართვენ სკოლებს, წიგნის-საცემებს, სამკითხველოებს და სხვა... რომ სკოლებით მაინც ააქციონ, იმ გზას, რომლითაც დღეს უნებურად მიდის—ვესურვით ამ კეთილ მაშებს, პირველბიჯის გადადგმვლებს, რომ მათი სურვილი სისრულეში მოგვეყვანოს მათ შეიღებსა და შეიღისშივლებს!.. გაგინაგჯით თქვენ, დღეს აქ თავმოყრილებს, და თქვენთან ერთად მთელ საქართველოც!..—მრავალ—გამიერ!...

სიტყვა-რამე

როგორც თავის ბუნებით ისე ეხვევიან ხოლმე ძველ და ნახვარ წიგნების გამოცემას მოწოდებენ ენკენისთვის. რადგანაც ნახვარი წიგნები თუ სახელმწიფოებრივი ცოჯა იაფია, ბუკინისტების მსუბუქობა უფრო ღირსი მოზარდ თაობაა.

მაგრამ ეს იაფი სახელმწიფოებრივი ცოდვა არც ვერა იაფად უჯდებათ: იმის ვინ სჩივის, რომ ათას ხელში გავიდა, წიგნ-ფურცლებს უღელ სუნის სითი, არა! ეს ყველამ კარგათ ვიცით, რომ ბევრი მოწოდებელი—ქუქიანი წიგნებიდან მოწოდებელი, დასწრებულნი.

მაშ უღელ არ იქნება, გვინებ, რომ ქუქიანი და შორიანი სახელმწიფოებრივი ცოდვა აკმალონ.

გასაყარევილი რა არის! მყარად სანაგავს და ქუქიანი სახელმწიფო აქი უკრძალავენ?!

დაიწყო შემოდგომა, ზამთარიც მოკვება. ნეტა იმის ვისაც თბილი აცვია და ხურამს: ზამთრის სუსხი ხელს არ ახლებს!

ვაი იმის ვინც სტიქიონის სისასტიკეს დღეგულად დაფუთვლილ დახვდება: ზამთარს ღირსი ეჯავრება!

მაშ საწყალ მოზარდ თაობას რა ეშველება?

ეს ხომ კარგათ ვიცით, რომ... ბევრს პალტოც კი ენატრება. რომ... წადებიდან თითები უჩანან?!

მაშ მოვალენი არა ვართ? ქარ ბუქის ლუქა არ გავხალდო ჩვენი მომავალი იმედები?

ვგონებ, სხვათა შორის, ქალაქიც ზნეობრივი მოვალეა მტრის გულსად არ გახალხლდნო ნორჩი მოქალაქენი.

თუ კი ნიაღვრისაგან ქუჩებს უფრო თბილდებიან, განა ღმერთი უწყვეთ, რომ ბაწია წყლით გაიღონ ღირსი შეგარდებს ჯანმრთელობის სასარგებლოდ?!

მე ლეკიების პროგრამას თუ აფიშებს რა კეთილბოლო, გულში მწარედ მეცინება ხოლმე: „ნიცეშე და მისი დროა“ ეს იმისთვის და საზოგადოებრივ და სხვა...

ისიც სად კითხულობენ ხოლმე და?—სახალხო სახლში!

მაშ ბევრმა ანბანიც არ იცის და... მახალს!

მაგრამ დე თვით შეიქცია, მხოლოდ საჯარევილი ესაა, რომ მამის სული გაუშვიოთ, დაპყვენიით და პაპის სულს იგონებენ: დღევანდელ სიღუპებზე რომ ილაპარაკონ და მალაშო დააღონ, ის არა სჯობია?

შომილა-წყურვილს მოელის იმერეთი და თვით ქართლიც—ეჰ არაფერი? ქისსილბას განიცდის, უსაქმოობის გამო მუშა, ხელისანი—ეჰ არაფერი?

ყველაზე კმაყოფილი. თუ ბედნიერი ხალხი—ეს რეპორტირები არიან! რაც თვით შემისწავლია, არ მასხვებს, რომ რეპორტირები გაფორმდებიან.

სხანს ცუდით არ არიან, კუქი მასღარი აქვთ!

არამბაძე! ღმერთმა ააწეროს ქალბატონი უზრავის! ოჯახი: საქმე გამოუღვევილი აქვს—ერთი და იგივე ამბავი ათასიარად იყრება და ცხვება თორწეში: ეს „დადღურავიადო“ ეს „ბოი-აო“, ეს „აქცენიკების ზღოუპატრებლენიო“.

ეს ესაა, ეს ისაა!..

ბოზოლა მოხვლების თუ დაბალ მოსამსახურების მოზარდობა თუ „ოტუ-სკებმა ხომ გაქირეს საქმე! ნეტავ ვის რად აინტერესებს?

მე რა, ანუ თქვენ რა მოგემატათ იმით, რომ ვიღაც „ტრეტულიანი თუ ნადღორნი სოვეტიკი“ დაბრუნდა „ოტუ-სკიდან“?

უწინ ყოფილან სასაცილო რეპორტირები, როგორც მაგალითები იყნოვი, რომელსაც სახლში გაუწენდა ცუცხლი და... იმის მაგიერ, რომ გაეკო, პირდაპირ, არც აცია და არც აცხელი, რედაქციაში გაიქცა შარვლის ამხანაგის ანბანა ამბის შესატყობად, რომ არავინ არ მომასწროსო,—მაგრამ ზოგიერთი ეს-ლანდელი რეპორტირებიც ეტეი—ბა, რა იტყენ სულ-უბრალო უმნიშვნელო ცნობის გაღებში.

ზოგი რწმებათს...

დღეული ვანი.

მარჩეული

—მე ყურადღებაც არ მომაქცია!.. ასე ლაპარაკობენ მისი თვალები.

ერთხელ კიდევ გახედა ხელ-ჩაქედ-ბულ ქალ-ვას, მწუხარე სახე დაბარა და ხედავს მძიმე ნაბიჯით სიღრმე.

—მე ყურადღებაც არ მომაქცია!—ჩაილაპაქა დღეურბულმა.

ო, რა საინტერესო თვალები აქვს... რა მწუხარე თვალები აქვს...

უკან მოიხედა: ისევ მზიარულობენ... ბედნიერი ვერ გრძნობთ სავსე შესტევის ღამას...

მიმავალი არავის ახსოვს. მიმავალი არავინ შეამჩნია. ნადღიოთაა საესე მისი სახე. მიმედ ამოიხიზრა უბედურმა და ნელი ნაბიჯით წამოვიდა ხევიდან.

მაგდას მისჯდომია პაწია ოთახში. შუა ღამე გადასულა; სანათური ძოცხლა პარალელს. იგი ზ-ს დაღმრედილი. უტყვი ფიქრები ფერხულს უვლიან.

არავის უყვარს საბარლო. არა ჰყავს მეგობარი, წრფელი ღიმილი მისთვის ჯერ არავის უღირსებია. მწარეა მისი ფიქრი...

გული სიყვარულს ითხოვს. გ-ლმა იპოვა მეფე, მაგრამ მეფემ წყრომი გაღმხედა, მეფემ სხვა ქვეყნებში იჩინა... და ჰეჭრობის საბარლო ზევ ფიქრებს... სანათური სულს ღაფავს... ქაბუკი, რომელიც თვალზე დაღრმავებია, ზის და ჰეჭრობს...

—მე და სოფელი უცნობი ვართ... წიბიტუტუტა და აცრემლებული სახე იღაყეს დაანლო.

წირვია. მონატრის წინ ქალ-ვატი თვლებით საუბრობენ, ნეტარების ღიმილს მათ შორის.

„შეგ წვედა ბერი გამოვიდა მონატრიდან და ზარს ჩამოკრა...“

„შეკრთა ქალი, ბერს შეხედა. შავი ქული ჰხურავს შავ ბერს. სახე მისი სიძულვილს გამოხატავს და თვალში—შურს.“

—მოდი! მოდი!—იძახის ზარი... მისი მწუხარე ხმა სოფლიდან ზეცად აქრულდეს.

რეკავს ძაძებში გამოხვეული ბერი, რომელიც გლოვას დაწვავსებია.

—მეც მინდაო სიკაცსლე—ლ. პარაკობენ მისი მწუხარე თვალები.

აღ. ცირეკიძე.

8 სექტემბერი.

უღრმოდ დაღუპულ „დემონის“

ნათესავთა საუფრადღებოა.

ამ სამი წლის წინდ თბილისის სასულიერო სემინარიაში ტრადიკულად გამოთხოვა წუთისოფელს ჯერ კიდევ ჯან-ღონით აღსავსე და გრძნობით ახალგაზდა პირი—დემონი, ანუ ქუჩუ (დობრივი) ქათამაქე ჩვენი საზოგადოების უმეტესი ნაწილი ნაკლებთა ცინობდა განსვენებულის პირიგნებას და ამიტომ მისმა დაღუპვამ თითქმის უშედეგოდ ჩაიარა, თუმცა კი იგი სწორედ რომ ღირსი იყო ჩვენი საზოგადოების ღირსი ყურადღებისა. მხოლოდ ამ თვის „თემის“

ნომერში ბრი წერილი დაიბეჭდა უბედურ „დემონის“ შესახებ.

„დემონი“ სემინარიაში ყოფნის დროსავე დაიწყო ლეკების წერა, რომელთა ერთი ნაწილი მაშინდელ ქუჩულა ვაზეთებში გაფორმდული. ეს ლეკები ნათლად ჰმოწმობს, რომ მათი ავტორი ნამდვილი პარანსი, მთის ზღალია და რომ იგი უხედა იყო დაჯილდოებული პაეტური ნიკით. უბედურის მისი ნაწარმოებთაგან კი დაუბეჭდველი დარჩა და აქი ჩვენი საზოგადოება ამიტომ იცნობს მის ნაწარმოებს. მათ დაბეჭდვას და გამოკვეთებას კი მნიშვნელობა ექნებოდა ახალგაზდა მგონის შემოქმედების სახასიათებისათვის.

თუმცა იგი გარდაიცვალა ჯერ კიდევ ნორჩი, დაუმთავრებელი და გაუფურჩქენელი, მაგრამ მისი ნაწერების სრული გამოხატულება ნათელს მოჰქვენს მის პირიგნებას და გვაქცნობს, თუ რა ნიკით აღსავსე და გრძნობითი მგონიანია განკარგავდნო, რომლისგანაც მომავალში ბევრს რაზე მოგვლოდით და რომელშიც ჯერ უწყეს რაოდენი საუფრენი წერილი თანა განსვენებული თვითონვე აპირებდა თვის დაუბეჭდველ ლეკსთა ერთი ნაწილის ცალკე კრებულად გამოცემას და წინასწარი ხელის მოწერა კი გამართა, მაგრამ არ დასცალდა. წერილ ლეკსთა გარდა მას დარჩა აგრეთვე, სხვათა შორის, ერთი მოზილი პოემა „თინაინი“, ღი-სესანინი ნავი ფორმისა და შინაარსის მხრივაც, რომლის შინაარსი სამეგრელოს ცხოვრებიდან არის აღებული. აქვს აგრეთვე რამდენიმე მოთხრობა და წერილი ესკიზები. მათ შორის აღსანიშნავია მოთხრობა „სამი ძმა“ სემინარიელთა ცხოვრებიდან. ორიგინალური ნაწერების გარდა მას დარჩა აგრეთვე ნათარგმნიც. თარგმანშიც საუცხოო ნიკი და ხელთაგანა გამოიჩინა განსვენებულმა. მასსოვს, ერთხელ თავის ამაზნაგებში მან წაიკითხა ქართულად რუის ცნობილი სახალხო მგონის კოლ-კოვის „შტო ტი სიშო მუხიკო“ რომელიც შეუდარებელი ოსტატობით იყო თარგმნილი. ასეთ თარგმანს იშვიათად შეხვდებით ქართულს მწერლობაში.

„დემონის“ გარდაცვალების შემდეგ მთელი მისი ხელთ ნაწერების დაცვა დროებით თავს იდგა ბ. ან. ანჯაფრამ, რომელიც მაშინ სემინარიაში სწავლობდა და ეს ანჯაფრამ იმ ხანებში სხვა სემინარიელთან ერთად დაუბესლეს და მასთან დიკირეს „დემონის“ ნაწერებიც. სემინარიელთა ეს პრაქტიკა იმ ზავსულზე დასრულდა და როგორც გადმოცეს ბ. ანჯაფრამ სხვათაშორის, დაუბრუნეს „დემონის“ ნაწერებიც, ხოლო მას თავის მხრით „დემონის“ ნათესავებისათვის ჩაუბარებია.

ამიტომ მივმართე „დემონის“—ქუჩუ ქვეყანის მახლობელ ნათესავებს, ე. ი. ძმებს, თხოვნით: უბრალოდ დაღუპულ მწერლის ნაწერებს შეაფუთ ან საღმე მაგიდის უჯრაში მიგდებთ ნუ განდით თაგების საბრავდ. თუ თქვენ გინდა ჩნით იმდენ სიყვარულს თქვენი ძმობა, რომ მის ნაწერებს ორიგინალურს და არა ორიგინალურს, დაბეჭდოს თუ დაუბეჭდეს ერთად შეკრეთ და ცალკე წიგნად გამოცემით ხომ კარგი საქმე იქნება, თუ არა და იმდენი სიკეთე მაინც ჰქენით, რომ ყოველ გვარი ზემოხსენებული ნაწერების კეთილ ინებეთ და „თემის“ რედაქციას გამოუგზავნეთ, რომელიც იმედია თავის გამოცემის ფურცლებზე ადგის დაუთმობს და თანდათანობით გამოაკვეთებს თუ სრულდება არა, უბედურის მის ნაწარმოებს მაინც. ანაზარა თქვენ პირნათლად დარჩებთ თქვენი ძმის სსოვნის წინაშე, და ჩვენ საზოგადოებას შეძლების მისთვის „დემონის“ პირიგნებას და მის უღრმოდ დაწვავსულ ჩანგის სიმთა კეთილის სიღუშლოებას გაეცნოს.“

არ. სოხმელი.

*) ჩვენი რედაქცია ღირსი ნათესავები იყნებს ნაწერებ დაბეჭდვას, როგორც გაზეთში ისე ცალკე წიგნად.

რედ.

სეზონის გახსნა ბათიში.

15 ენკენისთვის „მოგზაურის“ დასის მიერ „ლოალის“ დადებითი გახსნა ქართული წარმოდგენების სეზონი ბათიში წარმოდგენად დიდ-ძალი საზოგადოებრივია. ახლად მოწვეული მსახიობები და ამასთან დამატებული საზოგადოების გაგვირგნის თვალბრავი წარმოდგენის დროს სრულდებით ახალ შთაბეჭდილებას ახედავს. გაგვირგნა იმ თავითვე ენერგიულად შეუდგა საქმეს და მისი შრომის ნაყოფი 15 ენკენისთვის აშკარად ვიხილეთ. ძველ მსახიობთაგან არ არიან: ქანნი: წყურუნა აპოლონი, ბანნი: ბარველი, მურუსიძე, ჯაყელი და ხუტკიძე სამაგიეროდ მოუწვევიათ: ქანნი: ფე. მესხი, რომელი, ლეგვა,

გოგობერიძე, ბანი: მგალობლიშვილი, აღუღიშვილი, აღეკსიძე, მაშულიშვილი, და გლოვანი.

თვით წარმოდგენა საერთოდ სუსტად ჩაიარა. აღსანიშნავია, რომ შარი „ნადელი თარბები (ყალბებიშვილი)“ წიგნდელს სრულდებით არა ჰგავდა, ის ერთად უხალისად თანაშობდა, რაც არ შეიძლება ავსნათ როლის დაუძლელობით. ა. ყალბებიშვილს შეუძლია ათარბების განსახიერება. ჩვეულებრივი იყო ბანი დაღიანი სეუფიშანის როლი. ბანი კორიშვილი (ანანია) უნაკლო იყო. ბანმა მგალობლიშვილმა (ერეკლე) კარგად დაგვიჩა ადრისაველეთის ენებით სახე ახალგაზდა. ბანი აღუღიშვილი (დათო) ძლიერ ჩაბრბდა. დამატებული ხმა და სარტილდ თავის დაქვარა მას ვერა აქვს საჭიოდ თავის დაქვარი მატეული ზემუშავებული. ჩვეულებრივი დაკვირვებით და შეგნებით თანაშობდა ქანი ფე. მესხის ზინაბის როლი. კარგი იყო ქანი ლეგვა ვიანეს როლი. ბავშვური გულუშრევითა და სიცოცხლე ვიანეს ქანმა ლეგვამ მოხდენილად დაგვიჩა. მსახიობ ქანს შესაფერი მიზნობა და გამოთქმა ქანს. ახალ მსახიობთა შორის ის კარგ შეთავებდობებს სტოვებს. რუქიას როლი ქანმა ანდორნიკიშვილისამ კარგათ ჩაიარა.

დ. ასალოშვილი.

ახალი ამაზი.

საქართველოს სხვა და სხვა კუთხიდან მრავალი მასალიც დეგეზა და ბარათი მოსდის ქართულ სამეურნეო საზოგადოებას წინამძღვრითან. კარის სკოლის დღესასწაულის გამო.

ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ამ მოკლე ხანში, დაარსდება თბილისში დიდი ლიტერატურულ-პოლიტიკური ყოველდღიური გაზეთი. საქმის სათავეში სდგება ერთი თბილისელი ცნობილი ფინანსიკი რედაქტორად იქნება მიწვევული ერთი რუსი ჰუმბოლცისტი, რომელიც ერთ დღის გაზ. „ნოვოე ერეშიაში“ თანამშრომელია.

თბილ. სამოსამართლო პალატამ ბაქოში გააჩნია უნა დაღიანის და სხვების საქმე. პალატამ კავკასიის სამოსამართლოს განაწინე დაამტკიცა. ამ განაწინით უგანათლებულს თავადს უნა დაღიანის მისჯილი ჰქონდა თავ. აღეკსანდრე დადიშქლიანის მოკვლაში მონაწილეობის ბოლშეისათვის 20 წლის კატარა; კახიქს და აღმზიან—10 კატარა, ბაკურია—2 წლის და 8 თვის საპატიმრო განკუთვლება. აღ. დადიშქლიანის ქარივი ქ. ბ. ბაბილინა გაამართლეს. ბრალდებულთ საქმე გადააქეთ სენატში საკასიოდ.

თბილისში დეგეზა მოვიდა, რომ 26 ენკენისთვის პაროქიის კინობრავს მოუკლავს ცნობილი ზღომ-ხან გუშაზაქევი. სახედრო რაზმის მხრით დაქრილი არიან ამოღენიე კაცი, მათ შორის მძიმედ თვით პაროქიკი კობროვი.

ჩვენ შემთხვევა გვეჩნდა დაგვეთვლიერებინა მიხ. გელდენიშვილის ღამაში გამოცემა ილია ქვეყანის თხუზულების 1 ტომისა. ამისთანა ქართული გამოცემა ჯერ არ ყოფილა. წიგნი დაურეგდება ხელისმომწერებს 27 ოქტომბერს, როგორც შეგიტყუეთ, მიხ. გელდენიშვილს სურს ილია ქვეყანის ყველა დანარჩენი ნაწარმოები ასე გამოცეს. შვგ მოათავსებს აგრეთვე ყველა იმ მოგვიწილს სურათებს რომელთაგანც რაიმე ურთიერთობა ჰქონდა განსვენებულ ილიას.

29 ენკენისთვის, არჩილ ჯორჯაძის დასაფლავების დღეს გაღიანდეს ნახეარა წლის წარვა და პანაშვილი. დეკ. ასათიანმა გრძნობრივი სიტყვა წარმოთქვა.

ამ დღეში სადგ. რიონთან მოიტაცეს იქაური მღ-დარი მუშაპულ მხიარ ანანოვი.

შვიტყვის მრეწველთა საბჭოს დაავლებით ინეწერ ა. მიხილოვს ამ ეპოდ წყაროს წყალი გაჰყავს 13 სოფელში, რომელნიც გაშენებული არიან მდინარე ყვირალას გასწვრივ დ. ქიათურისა და ს-დგურ შორიანს შუა. იგივე საბჭო აპირებს წმინდა წყალი გაიყვანოს აგრეთვე იმ სოფლებში, რომელნიც მდინარეებზე სადგურ შორიანსა და იმ ადგილს შუა, სადაც ყრილა ერევის რიონს.

მეურნალობის მოწყობა სოფელად.

(წერილი დიდა-ჟიხაშაძის).

სოფლისათვის ფრიად სასარგებლო საქმეს შეეხო ექიმი ლოსაბერიძე „სასოფლო გაზეთის“ მე 41 ნომერში. ყველა სათვის ცხადია, თუ როგორ არის მოკლებული ხალხი სოფლად მეურნალობას, ხშირად ხელ-მოკლეობის გამო იძულებული ხდებიან სოფლის მკითხველებს ჩაბარონ თავის ავადმყოფის ბედ-იბაბი. რაგვარ დაზარებას უწევს ეს მატყუარა „ექიმბაშები“,—ეს აღვილი მსახიობია სამეურნაოდ უნდა აღვინაშნო, რომ ექიმები სოფლებს გაურბიან. სოფლები ბევრ ალფავს „ფერულბების“ ხელში ჩაგარდნი, რომელნიც სენსა და ავადმყოფობას ვერ უშკლავდებიან. ხალხი ამას ხედავს და ისევ ძალა-უნებულებად მარჩილებს უფარდება ხელში. ქვემო იმერეთში თითქმის ერთ სოფელსაც ვერ ნახავთ, რომ ნაწარმი ექიმს არ ჰყავდეს გამოზრდილი; მხოლოდ ესენი სხვა და სხვა ქალაქებში ცხოვრობენ. აი სწორედ ამათი პარადპირი მოველოება სოფლად მოვიდნენ, აუხსნან ხალხს მეურნალობის მოწყობის საქმე და ითხოვრამე. ექვს გარეშე, ხალხიც მათ უფრო დაუჯერებს. საუბედუროდ ეს ნასწავლი ექიმები ახლოსაც არ გვეყარებიან მარტო ოცნებობა და შორიდან გვეგზებინს თხევა, სრულდებით არ არისაგმარისი.

ამას წინად ერთ სოფელთან ექიმობის შეახებ საუბარი ჰქონდა.

—დიდ იმედებს იძლეოდა ჩემი მეზობელი სტუდენტო,—მიამბო მან, მაგრამ რომ ვათავა სადღაც

გამოცემელი გრ. დიასამიძე.